

Име

Държавно лесничество "Айтос", административна принадлежност РУГ Бургас. Лесоустройствен проект 2000 година, ревизионен период 1989-1998.

Местонахождение

ДЛ "Айтос" носи името на град Айтос, където се намира седалището му. На север от него се намират ДЛ "Смядово", ДЛ "Цонево" и ДЛ "Шерба", на запад граничи с ДЛ "Карнобат", на юг през земеделски земи с ДЛ "Бургас" и на изток с ДЛ "Несебър".

Територията на ДЛ "Айтос" се намира в Бургаска област и обхваща изцяло две общини със съответните землища в тях, а именно:

Община гр. Айтос: гр. Айтос, с. Дряновец, с. Зетьово, с. Карагеоргиево, с. Лясково, с. Каранова, с. Мъглен, с. Пещерско, с. Раклиново, с. Поляново, с. Пирне, с. Съдиево, с. Тополница, с. Черна могила, с. Черноград, с. Чукарка, с. Малка поляна.

Община с. Руен: включва селата Руен, Билка, Вишна, Вресово, Добра поляна, Дюля, Добромир, Дропла, Дъскотна, Заимчево, Каравельово, Зайчар, Каменяк, Листец, Люляково, Преображенци, Мрежичко, Планиница, Подгорец, Припек, Просеник, Разбойна, Речица, Рожден, Рудина, Рупча, Ръжица, Струя, Сини рид, Скалак, Снежа, Снягово, Средна махала, Соколец, Шиварово, Трънак, Череша, Звезда, Ясеново, Топчийско, Ябълчево.

Географско положение

Територията на лесничеството се намира в Източна Стара планина и отчасти в района на Задбалканските полета. Горите и горските площи са разположени по склоновете на Карнобатско-Айтоската, Котленско-Върбишка и Еминско-Камчийската планини и само малка част от тях в Айтоско поле. Държавното лесничество има неправилна форма с дължина от север на юг около 37,5 км и ширина от изток на запад около 48,8 км.

Релеф

Районът на лесничеството обхваща източната част на младите Старопланински нагвания и малка част от Централно-средногорската морфоструктура (Айтоско поле). Основната част от горските комплекси (97,0%) заемат склоновете на Източните дялове на Стара планина. Главната Старопланинска верига в района на лесничеството се отличава с нископланински и хълмисто-ридов релеф, поради което средната ѝ височина е едва 365 м. За сметка на това, тя се разширява значително, като се разделя от надлъжната долина на р. Луда Камчия на две планински и хълмисти редици. Между северната и южната планински редици се простира Лудокамчийското понижение. Най-общо, хълмисто-планинският релеф в този район на лесничеството се характеризира с ниски, заоблени, добре очертани, а в източната част заравнени била, полегати и порядко стръмни склонове и силно прорязани долове. Денивелацията между билата и доловете се движи в рамките от 200 до 300 метра. Надморската височина варира от 200 до 700 метра, но средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 300 м, което определя принадлежността на горските масиви към Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори.

Горите от горския фонд, намиращи се в Айтоското поле, заемат 1392,6 ха, което е едва 3,0% от площта на лесничеството. Айтоското поле е част от Задбалканските полета. То е източно продължение на Карнобатското поле и се простира до Бургаските възвишения. Теренът е равнинен, без големи превишения, като отделните стръмни места са главно в силно изровените дерета. Дървопроизводителната площ се намира между 100 и 300 м н.в., като средната надморска височина е 200 м, което определя принадлежността на горите към Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори.

Най-високата точка се намира в Котленско-Върбишкия дял Източна Стара планина – връх Чортлен 728,9 м н.в. Най-ниската точка е на котата на язовир "Цонево" – 66,9 м н.в. Средната надморска височина е 300 м.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	2978,5	6,8
полегато (5-10)	5757,4	13,2

наклонено (11-20)	19558,4	44,9
стръмно (21-30)	13434,6	30,9
мн.стръмно (над 31)	1814,6	4,2
Общо:	43543,8	100,0

Хидроложки условия

Силно нагънатия терен в района на лесничейството е позволил да се образува сравнително гъста хидрографска мрежа. Всички водни течения се вливат в Черно море. **Река Луда Камчия**, която е десен приток на р. Камчия, извира от Сливенска планина под прохода Вратник, тече в източна и североизточна посока, прорязва Главното Старопланинско било и се влива в Камчия. Преди вливането на нея е построен язовир "Цонево", малка част от който попада в района на лесничейството. По-големи притоци на р. Луда Камчия са: Елешница, Балабан дере, Казанска река, Шиваровска река, Дюлева река и по-малките водни течения Голям дол, Широк дол, Орлов дол, Скален дол и др.

Река Хаджийска директно се влива в Черно море. На територията на лесничейството преминават само най-горните й притоци. Това са изключително сухи и силно ерозиранни къси дерета, които пролетно време са поройни, а още в началото на лятото напълно безводни.

През Айтоското поле протича **Айтоска река**, която след малък пролом в южната част на полето излиза от лесничейството и навлиза в Бургаската низина, отводнява я и се влива в Бургаското езеро.

Геоложки строеж

Геоложкият строеж и петрографски състав на района е сравнително еднообразен. ДЛ "Айтос" попада в Източнобалканската тектонска зона. В геоложко отношение всички структурни форми, очертаващи линейното протежение на Стара планина, постепенно потъват от запад към изток. Това потъване е станало в по-ново геоложко време и е било съпроводено с разломяването на цялата нагъната система и образуването на Лудокамчийската разломна зона. Петрографският състав в района на лесничейството е представен основно от седиментни скали – пясъчници, мергели, варовици и кватернерни наслаги от пясъци и чакъли и много малко вулканични скали – раздробени андезити, смесени също със седименти.

Климатични условия

Според класификационната схема на Събев и Станев, територията на ДЛ "Айтос" се намира в Европейско-континенталната климатична област – Преходно-континентална климатична подобласт и обхваща два климатични района, а именно:

Климатичен район на Източна Средна България

Този район е доста обширен, но лесничейството обхваща само малка част от него – главно Айтоското поле. Теренът представлява равнина с ниски възвишения, със средна надморска височина 200 м. Климатът е доста топъл. Зимата е мека, пролетта започва рано и е сравнително топла, лятото е горещо, а есента е по-топла и от пролетта. Средната температура за януари е около 0⁰С с чести затопляния под влияние на Средиземноморските циклони. Снежната покривка е неустойчива и се задържа малко време – по 15-20 дни годишно. Най-топлият летен месец е юли, когато средната температура е 22,0⁰С. Общо взето, районът е доста слънчев – ясните дни са над 88, докато мъгливите не надвишават 22 средно годишно. Режимът на валежите е силно повлиян от околните планински вериги и затова в този район падат сравнително малко валежи. Ветровете в полето са слаби и предимно северни или североизточни. Вегетационният период е около 7 месеца.

Задбалкански нископланински климатичен район

Този климатичен район заема източните части на Стара планина. Обхваща районите с надморска височина от 200 до 700 м по склоновете на Карнобатско-Айтоската, Котленско-Върбишката и Еминско-Камчийската планински вериги. Теренът е предимно хълмист само в северните части нископланински. Зимата е по-студена от предходния климатичен район – средната температура за януари месец е от 0 до -1,5⁰С. Снежната покривка е по-устойчива само в най-високите части, но и там не се задържа повече от 20-25 дни. Лятото е относително хладно – средната температура през месец юли е около 21,0⁰С. Вегетационният период за района е около 6-6,5 месеца.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Климатичен район на Източна Средна България (100-200 м н.в.)	11,4 / 12,9	-17,8 / -32,8	39,6 / 44,5
Задбалкански нископланински климатичен район (200-700 м н.в.)	9,0 / 12,6	-20,0 / -32,4	36,2 / 39,9

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Климатичен район на Източна Средна България (100-200 м н.в.)	512-578	VI	II-III
Задбалкански нископланински климатичен район (200-700 м н.в.)	517-837	V-VI	II-III, VIII

Почви

В района на държавно лесничество "Айтос" се срещат три основни почвени типа – канелени горски, чернозем-смолници и наносни почви. Канелените горски почви и чернозем-смолниците са излужени в една или друга степен, а наносните почви са алувиално-делувиални.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиално-делувиална	23,3	0,1
канелена излужена	42322,2	97,2
чернозем-смолници	1198,3	2,7
Всичко:	43543,8	100,0

На по-голяма част от територията на лесничеството не се наблюдават масово активни ерозионни процеси, въпреки стръмния терен и лесно разрушимите скали. Общо ерозионни процеси в една или друга степен са се развили върху площ от 6322,7 ха или 14,6% от площта на лесничеството.

Растителност

Според горскорастителното райониране на страната лесничеството попада в Тракийска област (Т), подобласти Източна Стара планина (97%) и Горна Тракия (3%). Заема един пояс със съответните подпояси в него, а именно:

Т-1 – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Т-1-1 – Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

Естествените насаждения в подпояса са представени от едно 10 годишно издънково насаждение от бяла върба. Създадените култури са тополови – клон И-214 и Вернирубенс.

Т-1-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Естествената растителност заема 76,9% от площта на подпояса. Основните дървесни видове, които дават облика на подпояса са дъбовете – благун (31.1%), цер (20.4%), зимен дъб (4.4%) и единично летен и космат дъб. По долните части на северните

склонове и в падините се срещат насаждения от източен бук и обикновен габър, а по южните по-сухи и бедни склонове от келяв габър. Преобладават издънковите насаждения. В състава на повечето дъбови насаждения влизат единично или с по 1-2 десети и други дървесни видове като липи, мъждрян, брекиня, скоруша, клен, бряст и други. В състава на буково-габъровите насаждения почти не се срещат други видове, освен малко дъбове в преходните райони и единично явор. Върху най-стръмните и девастирани терени, естествената горска растителност се състои от насаждения с преобладаване на космат дъб, мъждрян и келяв габър, смесени със зимен дъб, благун, габър, бряст и други. Под склопа на част от естествените насаждения келявият габър и мъждрянът са образували гъст подлес, който заема до 50-60% от площите. Като подлес на места се явяват и много храстови видове – дрян, глог, шипка, драка и други. Културите, създадени в този подпояс, се характеризират с изключително разнообразие. Залесявано е с над 30 различни дървесни вида. Наред с културите от естествено срещащите се видове – благун, цер, зимен дъб, летен дъб и източен бук, тук се срещат и култури от техните спътници – явор, сребролистна липа, брекиня и планински ясен, както и от червен дъб. От иглолистните видове най-голямо участие имат чербоворите култури, които заемат 11.2% от площта на подпояса. Други представители на иглолистните са и няколко култури от веймутов бор, зелена дуглазка, кипариси и жълт бор (*Pinus ponderosa*), залесявани предимно с украсна цел. В този подпояс се намират културите от горскоплодни видове като орех, бадем, питомна и турска леска. С ловностопанска цел е залесявано и с други горскоплодни като дива круша, киселица, брекиня и джанка. Не на последно място трябва да се споменат и културите от акация, гледичия и айлант, създавани с противоерозионна и украсна цел. Единично на малки площи главно в деретата има тополови култури. Инцидентно е залесявано с източен чинар, бреза, бряст, мъждрян, копривка, люляк – даже са правени опити за залесяване с шам фъстък (*Pistatia vera*).

Т-1-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Естествената растителност заема около 92,8% от този подпояс. И тук основни дървесни видове са дъбовете, но водещото място е на зимния дъб – 43.4%. На сенчести изложения в този район са се настанили букови и габърви насаждения. Зимният дъб формира предимно чисти и смесени насаждения. В състава му с по 2-3 десети участват сребролистна липа, габър, източен бук, клен, мъждрян, горскоплодни и други. Една голяма част от насажденията са смесени без преобладаване на определен дървесен вид и са съставени освен от зимен дъб, габър и източен бук, още от цер, благун, мъждрян, явор, клен, турска леска, планински ясен с единично участие на горскоплодни – брекиня, киселица, дива круша и череша, джанка и други. Под склопа на насажденията се е настанил подлес, предимно от келяв габър и мъждрян, който заема от 10 до 60% от площите им. На места келявият габър е образувал и отделни насаждения.

Културите, създадени в подпояса на хълмисто-предпланинските гори, са много малко и са предимно от бял и черен бор. Обикновено са смесени до голяма степен с издънкови дъбове, габър, мъждрян, бреза и други. Освен борови, тук има само една смесена широколистна култура от зимен дъб, цер и габър.

*Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове*

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	1177,2	2,7	160,8	0,3
Смърч	0,3	-	0,3	-
Черен бор	4172,1	9,8	4899,0	11,3
Ела	0,3	-	0,3	-
Веймутов бор	17,9	-	17,1	-
Зелена дуглазка	32,8	-	29,9	0,1
Атласки кедър	2,1	-	212,7	0,5
Кипарис	2,6	-	5,3	-
Алепски бор	4,1	-	4,8	-
Морски бор	0,6	-	0,6	-
Жълт бор	1,9	-	1,9	-
Туя	0,8	-	4,7	-

Червен дъб	289,1	0,7	366,3	0,9
Зимен дъб	2988,6	7,1	3674,0	8,5
Летен дъб	101,5	0,3	102,4	0,2
Благул	11536,5	27,0	12807,6	29,4
Цер	10595,1	24,9	11411,1	26,3
Габър	1614,8	4,0	1436,0	3,4
Бряст	3,0	-	2,3	-
Трепетлика	8,0	-	4,7	-
Явор	50,5	-	66,6	0,1
Бреза	22,0	-	39,7	-
Мъждрял	358,7	0,8	214,0	0,5
Мекиш	0,1	-	-	-
Миризлива върба	1,0	-	1,0	-
Орех	118,0	0,4	118,3	0,3
Черен орех	0,4	-	0,4	-
Акация	686,0	1,4	786,3	1,8
Космат дъб	1225,7	2,9	828,0	1,9
Келяв габър	4076,3	9,6	1957,6	4,5
Айлант	1,9	-	42,2	0,1
Бадем	9,2	-	9,2	-
Брекия	21,2	-	59,0	0,1
Бяла върба	1,4	-	1,1	-
Гледичия	2,8	-	2,8	-
Джанка	0,6	-	0,6	-
Копривка	0,9	-	-	-
Черна елша	1,1	-	1,1	-
Ива	0,1	-	-	-
Източен бук	2858,3	7,0	3088,9	7,2
Източен чинар	25,0	0,1	25,6	-
Конски кестен	1,0	-	1,0	-
Клен	129,0	0,3	105,0	0,3
Круша	10,3	-	23,8	-
Люляк	10,2	-	7,0	-
Леска питомна	15,4	-	15,4	-
Леска турска	25,8	-	36,0	0,1
Дребнолистна липа	8,0	-	7,8	-
Едролистна липа	16,4	-	30,9	0,1
Сребролистна липа	338,1	0,8	771,0	1,8
Скоруша	1,5	-	8,1	-
Череша	4,8	-	17,4	-
Шестил	3,5	-	11,2	-
Планински ясен	81,2	0,2	89,2	0,3
Бяла топола	-	-	0,2	-
Черна топола	0,2	-	-	-
тп Bachelieri	5,9	-	-	-
тп I-214	4,9	-	3,0	-
тп Regenerata	1,6	-	-	-
тп Vernirubens	14,8	-	21,9	-
Киселица	0,5	-	2,9	-
ВСИЧКО	42683,6	100,0	43535,1	100,0

Характеристика на горския фонд

Горите на ДЛ "Айтос" са разположени на територията на две общини – гр. Айтос и с. Руен, Бургаска област. Общата площ на общините е 109298,6 ха. Горите от горския фонд заемат 46451,6 ха или 42,7% от площта на общините. Освен горите от горския фонд на територията на лесничейството, на земи извън ГФ, са създадени още 208,8 ха гори, за които е съставен отделен лесоустройствен проект.

Общата площ на ДЛ "Айтос" е 46451,6 ха.

По вид на собствеността разпределението е дадено в *Таблица № 6*.

Няма данни.

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	42683,6	91,9
Незалесена дървопроизводителна	860,2	1,9

площ		
Недървопроизводителна площ	2907,8	6,2
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	46451,6	100,0
в тч дървопроизводителна площ	43543,8	93,8

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	7493,8 / 6890,7	16,1 / 16,1
Широколистни високостъблени	10481,2 / 10126,8	22,6 / 23,7
За реконструкция	9116,0 / 7365,2	19,6 / 17,2
Издънковки за прерастване	-	-
Издънковки за превръщане	18587,2 / 17566,3	40,0 / 41,2
Нискостъблени	741,4 / 711,0	1,6 / 1,7
Тополови	32,0 / 23,6	0,1 / 0,1
ВСИЧКО:	46451,6 / 42683,6	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 9
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	6862,7	6506,1	36451,3	33922,5	43314,0	40428,6
Защитни	254,1	211,3	1944,8	1356,1	2198,9	1567,4
Рекреационни	109,0	103,8	451,7	424,2	560,7	528,0
Защитени	268,0	69,5	110,0	90,1	378,0	159,6
Други	-	-	-	-	-	-
Общо ЗРЗТ	631,1	384,6	2506,5	1870,4	3137,6	2255,0
Общо ДСФ+ЗРЗТ	7493,8	6890,7	38957,8	35792,9	46451,6	42683,6
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	7493,8	6890,7	38957,8	35792,9	46451,6	42683,6

В лесоустройственият проект от 1989 година е предвидено общо ползване в размер на 505610 куб.м (средно годишно 50561 куб.м), от което 31357 куб.м годишно от главни сечи и 19204 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 398424 куб.м (средно годишно 39842 куб.м) или 78,8% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 209679 куб.м (ср. год. 20968 куб.м) или 66,9%, а от отгледни и санитарни сечи 188745 куб.м (ср. год. 18875 куб.м) или 98,3% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 819600 куб.м с клони или средно годишно 81960 куб.м – 58426 куб.м добив от главни сечи и 23536 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ "Айтос" е сравнително добро. Повреди са установени на 6.1% от залесената площ на лесничеството. Изключение правят само някои престарели семенни насаждения, които са загнили, издънковите дъбови насаждения, които често суховършат в една или друга степен и част от иглолистните култури, които имат и механични повреди.

Най-висок процент повреди (11.9%) са установени при бялборовите култури, които освен че страдат от суховършия, на много места са засегнати и от снеголоми. Черният бор суховърши в по-слаба степен, но много често има механични повреди от ледолом или снеголом. Дъбовете също суховършат или са засегнати от трахеомикоза, като най-засегнати (11.3%) са по-влаголюбивите зимендъбови насаждения и в по-малка степен сухоустойчивите церови и благунови насаждения. Косматият дъб и келявият габър, които се намират предимно в районите използвани за кози пасища, са засегнати от пашата. Повредите по буквите насаждения се дължат главно на биологично отслабване и появилите се гнилоти в престарелите насаждения. Много голям процент

повреди имат отделни култури от айлант, акация, люляк и други, които са залесявани на изключително бедни терени около гр. Айтос и не са опазени от паша и незаконна сеч. Сравнително малък е процентът на заболяемост при културите от червен дъб, сребролистна липа, явор и други.

През 1999 година е забелязано масово нападение на гъботворка по листата на дъбовете. На отделни места има повреди и от други насекоми: листоврътка, златозадка, дъбова процесия, борова процесия.

Странични ползвания

Таблица № 10

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1989-1998) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2000-2009) средногодишно
Паша - площ	хектари	21369,0	19730,1	33143,4
Едър добитък	брой	13804	11416	30372
Дребен добитък	брой	85476	51958	155473
Сено	тона	100		
Мъждрянови кори	тона	30		
Горски плодове:	тона			
шипка		20		
трънка		4		
Билки – липов цвят	тона	2		

Лечебни растения

Няма данни.

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

В района на с. Соколец са установени естествени находища на божур (*Raeonia regegrina*), защитен вид и много ценна билка. Необходимо е да се вземат мерки за защитата му.

Информация за растителни и животински видове с природозащитен статус има при защитени обекти.

Лов и риболов

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гущер, жълтокоремник, слепок, пепелянка,

		обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гущер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

В района на ДЛ "Айтос" са обособени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Айтоската кория", обявена със заповед № 1799/28.07.1972 на МГОПС с площ 67,7 ха. Вековна дъбова гора от летен дъб.

Природна забележителност "Трите братя", обявена със заповед № 1799/28.07.1972 на МГОПС с площ 1,0 ха. Скално образувание в местността "Казаните".

Природна забележителност "Бодливото сграбиче", обявена със заповед № 1799/28.07.1972 на МГОПС с площ 294,0 ха. Естествено находище на бодливо сграбиче (*Astragalus aitosensis*), български ендемит.

Природна забележителност "Професора", обявена със заповед № 2109/20.12.1984 на КОПС с площ 5,0 ха в местността "Затворения камък"..

Природна забележителност "Свинската глава", обявена със заповед № 1427/13.05.1974 на МГОПС с площ 0,5 ха. Скално образувание.

Природна забележителност "Костенурката", обявена със заповед № 1427/13.05.1974 на МГОПС с площ 0,1 ха. Скално образувание.

Вековно дърво "Цер", обявено със заповед № 235/04.04.1987 на КОПС в местността "Богоева поляна" в землището на с. Каменях.